

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619204641
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6619204641.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Danice Kočičkovej, vo veci starostlivosti o maloletú A. A., narodenú XX. XX. XXXX a o maloletého P. W. A., narodeného XX. XX. XXXX, obe bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov - matky S. A., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom J. A. S. č. XXXX/XX, XXX XX J., právne zastúpenej JUDr. Zuzanou Morháčovou, advokátkou, so sídlom Haličská cesta č. 3200, 984 03 Lučenec a otca U. V. U. A., narodeného XX. XX. XXXX, bytom X. O. Y., Y., S., D R., W. X. B. O. a W. S., právne zastúpeného JUDr. Danielou Ježovou, LL.M., PhD., advokátkou, so sídlom Javorinská č. 13, 811 03 Bratislava, o rozvod manželstva a o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5P/57/2019-188 z 9. novembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec vo výrokoch, ktorými maloleté deti A. A., nar. XX. XX. XXXX a P. W. A., nar. XX. XX. XXXX, na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok (II. výrok); otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej A. A., nar. XX. XX. XXXX a na maloletého P. W. A., nar. XX. XX. XXXX, výživným v sume 100,- Eur mesačne na každé dieťa zvlášť, vždy vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky počnúc podaním návrhu na súd (III. výrok); otcovi uložil povinnosť zmeškané výživné za obdobie od 15. októbra 2019 do októbra 2020 uhradiť v celkovej sume 2.509,48 Eur, do 10 dní od doručenia rozsudku (IV. výrok); styk otca s maloletými deťmi neupravil s tým, že otec je oprávnený realizovať styk s maloletými deťmi výlučne za prítomnosti matky (V. výrok) a v závislých výrokoch o trovách konania (VI., VII. výrok) z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 09. 11. 2020 manželstvo U. V. U. A., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „otec“) a S. A., rod. U., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „matka“), uzavreté dňa 06. 10. 2015 v Canterbury, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, zapísané v osobitnej matrike Bratislava, vo zväzku OM/XXX, ročník XXXX, strana XX, poradové číslo XX, rozviedol (I. výrok). Maloleté deti A. A., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „maloletá“) a P. W. A., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „maloletý“) na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok (II. výrok). Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí výživným v sume 100,- Eur mesačne na každé dieťa zvlášť, vždy vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky počnúc podaním návrhu na súd (III. výrok). Zmeškané výživné za obdobie od 15. 10. 2019 do októbra 2020 otcovi uložil povinnosť uhradiť v celkovej sume 2.509,48 Eur, a to do 10 dní od doručenia rozsudku (IV. výrok). Styk otca s maloletými deťmi neupravil s tým, že otec je oprávnený realizovať styk s maloletými deťmi výlučne za prítomnosti matky (V. výrok).

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že Slovenskej republike nepriznal nárok na náhradu trov konania spočívajúcich v preklade listín a tlmočného z jazyka slovenského do jazyka anglického (VI. výrok) a žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (VII. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že matka sa návrhom domáhala rozvodu a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom.

Súd prvej inštanície vec právne posúdil podľa článku 8 Nariadenia Rady ES č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a veciach rodičovských práv a povinností (ďalej aj „Nariadenie č. 2201/2003“), článku 3 písm. d) Nariadenia Rady ES č. 4/2009 o právomoci rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej aj „Nariadenie č. 4/2009“), článku 5, § 23 ods. 2, 3, § 24 ods. 1, 4, 5, § 25 ods. 2, § 26, § 36 ods. 1, § 53 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „Zákon o rodine“), § 100 a § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „CMP“).

Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštanície preukázané, že v manželstve účastníkov existuje trvalý rozvrat, ktorý pretrváva cca. už rok, odkedy sa matka vrátila na územie Slovenskej republiky, pričom tri mesiace pred jej návratom už manželia nežili v spoločnej domácnosti a intímne sa nestýkali. Podľa názoru súdu prvej inštanície v manželstve existuje trvalý rozvrat, ktorý pretrváva po dobu viac ako jedného roka, kedy otec nadviazal mimomanželský vzťah. Manželia nežijú spolu intímne, ani v spoločnej domácnosti, resp. spoločne nehospodária. Keďže vzťah medzi manželmi je už viac ako rok vážne narušený, trvalo rozvrátený, manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Keďže boli splnené zákonom požadované predpoklady pre rozvod manželstva, súd prvej inštanície potom návrhu na rozvod vyhovel.

Súd prvej inštanície zistil, že maloleté deti pochádzajú z manželského vzťahu. Otcovstvo k maloletým deťom bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Rodičia maloletých detí od februára 2019 nežijú v spoločnej domácnosti, a to od obdobia, keď sa matka s maloletými deťmi so súhlasom otca presťahovala na územie Slovenskej republiky. Otec zostal vo Veľkej Británii. Matka od návratu zabezpečuje úplne sama starostlivosť a výchovu o maloleté deti. Otec nie je s maloletými deťmi v kontakte, maximálne je s nimi 2-krát mesačne v telefonickom kontakte. Medzi rodičmi nedošlo k obnoveniu spolužitia, rodičia nezabezpečujú spoločne výchovu, výživu maloletých detí, ani spoločne nehospodária. Súd prvej inštanície návrh matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností považoval za dôvodný, keďže matka zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloleté deti v plnom rozsahu, pričom sociálnym šetrením neboli zistené žiadne nedostatky v jej starostlivosti o maloleté deti. Matka sa o maloleté deti riadne stará, má vytvorené vhodné podmienky na ich výchovu, opateru a starostlivosť. Otec sa o deti zaujíma len prostredníctvom telefonických hovorov 2-krát do mesiaca, nepozná povahu a potreby maloletých detí. Podľa matky otec maloletým deťom ničím neprispieva, za cele obdobie dal maloletým deťom ako dar k narodeninám po 100,- Eur. Súd prvej inštanície s prihliadnutím na doterajšiu starostlivosť matky o maloleté deti, na vytvorené citové väzby medzi matkou a maloletými deťmi zveril tieto do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloleté deti zastupovať, spravovať ich majetok v bežných veciach nakoľko mal za to, že je to plne v záujme maloletých detí.

Súd prvej inštanície zistil, že maloletá je vo veku 4 rokov a maloletý vo veku 2 rokov. Maloleté deti sú zdravé, nie sú vedené v žiadnej špecializovanej ambulancii. Otec je cudzí štátny príslušník, na výzvu súdu prvej inštanície k opisu skutkových okolností sa písomne nevyjadril, hoci písomnosti mu boli riadne doručené a v konaní zostal úplne nečinný. Z dôvodov nespolupráce otca a jeho nečinnosti v konaní sa súdu prvej inštanície nepodarilo zistiť jeho reálne možnosti a schopnosti, majetkové pomery. Súd prvej inštanície však výpoveďou matky zistil, že otec pracuje ako SBS-kár vo výchovnom zariadení pre mládež. Jeho príjem jej nebol známy. Súd prvej inštanície mal preukázané, že otec je v produktívnom veku, na maloleté deti zatiaľ žiadnym výživným neprispel. Pretože súd prvej inštanície pri hodnotení možností, schopností povinného rodiča nevychádza z reálneho príjmu, ale z potenciálneho, ktorý je schopný si rodič zabezpečiť, súd prvej inštanície s prihliadnutím na vek otca, jeho zárobkové pomery, pracovné možnosti dospel k záveru, že je v jeho schopnostiach a možnostiach plniť si zákonnú vyživovaciu povinnosť na maloleté deti primerane veku odôvodneným ich potrebám maloletých. Na strane otca z dôvodu jeho nečinnosti súd prvej inštanície nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mu bránili zabezpečiť si taký príjem, aby v prvom rade mohol náležite zabezpečiť všetky základné potreby jeho maloletých detí, preto súd prvej inštanície uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí vo výške 100,- Eur mesačne na každé dieťa zvlášť, pričom pri určovaní výšky výživného otcovi neopomenul na to, že aj matka má zákonnú vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom. Nemožno však od matky spravodlivo požadovať, aby zabezpečovala osobnú starostlivosť o maloleté deti ako aj ich výživu v rovnakom rozsahu ako povinný rodič. Je povinnosťou otca si zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na to, aby si mohol riadne plniť svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť na maloleté deti vo väčšom rozsahu ako matka. Súd prvej inštanície ďalej uviedol, že matka je momentálne poberateľkou prídavku na dieťa od 01. 03. 2019 v aktuálnej výške 48,68 Eur a rodičovského príspevku od 01. 03. 2019 v aktuálnej výške

220,70 Eur mesačne. Vzhľadom k tomu, že matka uviedla, že otec okrem daru 100,- Eur v súvislosti s narodeninami maloletých detí neprispel na maloleté deti žiadnou sumou, súd prvej inštancie priznal matke zmeškané výživné „vo výške ako je uvedené vo výroku rozsudku. Vzhľadom k tomu, že súd určil na základe vyššie uvedeného plnenie vyživovacej povinnosti otcovi v sume 100,- Eur na každé dieťa zvlášť od 15. 10. 2019 (od podania návrhu) otcovi vzniklo zmeškané výživné od tohto dňa v sume 2.509,48 Eur.“

Na záver súd prvej inštancie dodal, že trovy spojené s prekladom listín do anglického jazyka znáša štát podľa § 155 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „CSP“), nakoľko otec je štátny príslušník Írska žijúci vo Veľkej Británii, ktorý má právo konať pred súdom v jazyku ktorému rozumie, t. j. v jazyku anglickom.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu, konkrétne do výrokov II., III., IV. a V., otec podal včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že :

„II. Maloleté deti A. A., nar. XX. XX. XXXX a P. W. A. nar. XX. XX. XXXX sa na čas po rozvoде zverujú do osobnej starostlivosti matky. Zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok sú oprávnení obaja rodičia.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa A. A., nar. XX. XX. XXXX a na maloleté dieťa P. W. A., nar. XX. XX. XXXX výživným vo výške 100 Eur mesačne na každé dieťa zvlášť, vždy vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky počnúc od právoplatnosti rozsudku.

IV. Výrok IV sa zrušuje.

V. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi nasledovne:

- každý tretí kalendárny týždeň v párnom kalendárnom mesiaci od piatku od 13:00 hod. do nedele do 18:00 hod.

-každý párný rok počas Vianočných sviatkov od 22. 12. 09:00 do 29. 12. 18:00 a každý nepárny rok od 29. 12. 09:00 do 05.01. nasledujúceho roka do 18:00

- každý kalendárny rok počas letných prázdnin počnúc dňom 05. 07. od 09:00 hod. do 11. 07. do 19:00 hod. a od 01. 08. od 09:00 do 07. 08. do 19:00 hod.

- každý rok počas Veľkej noci od Veľkonočného štvrtka 09:00 do štvrtka nasledujúceho týždňa 18:00.

VI. Matka je povinná informovať otca o maloletých deťoch každý pondelok formou e-mailu a to o zdravotnom stave maloletých, o vzdelávaní, o ich aktivitách a iných podstatných veciach, ktoré sa ich týkajú v anglickom jazyku spolu so zaslaním aktuálnej fotografie maloletých detí.

VII. Matka je povinná umožniť diaľkový kontakt maloletým deťom s otcom prostredníctvom počítačových aplikácií SKYPE, WHATS APP, na prenos obrazu a zvuku a to každý pondelok, stredu a piatok od 16:00 hod. do 17:00 hod.“

Alternatívne navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP.

Uviedol, že bolo porušené jeho právo konať pred súdom, nakoľko mu nebol riadne doručený návrh matky, nemohol sa v uvedenej právnej veci vôbec vyjadriť. Z tohto dôvodu sa nestotožnil s argumentom súdu prvej inštancie, že návrh mu bol doručený dňa 03. 09. 2020. Nebolo mu doručené ani predvolanie na okresný súd, ktoré mu podľa tvrdenia súdu prvej inštancie bolo doručené 02. 09. 2020. Bol mu doručený iba rozsudok súdu prvej inštancie, avšak na adresu, na ktorej sa dlhodobo nezdržiava. Nevedel, na akú adresu prvoinštančný súd doručoval dokumenty, keďže žiadne neobdržal. Adresa, ktorá je uvedená v záhlaví rozsudku súdu prvej inštancie, je adresa jeho matky, na ktorej sa však dlhodobo nezdržiava. Rozsudok súdu prvej inštancie mu bol doručený iba náhodne tak, že bol poštárom iba vhozený do schránky, bez toho, aby bol list podpísaný. Jeho matka ho informovala, že má u nej poštu a tak si pre ňu prišiel. Takýto spôsob doručenia sa rozhodne však nedá považovať za riadne doručovanie. Za riadne doručenie treba považovať iba taký spôsob doručení písomností, ktorý je v súlade so zákonom a je doručené do vlastných rúk. Nehovoriac o tom, že nemal žiadnu vedomosť o tom, že sa takéto konanie na súde na Slovensku vedie, nemal možnosť sa brániť, predkladať svoje dôkazy a tvrdenia a taktiež možnosť vypovedať pred súdom mu bola v celom rozsahu odopretá. Mal za to, že týmto postupom súdu prvej inštancie mu bolo odňaté jeho právo konať pred súdom a boli tak porušené jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd. Tým, že mu súd prvej inštancie riadne návrh matky ako aj samotný napadnutý rozsudok nedoručil, odňal mu právo konať pred súdom a porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces, čo zakladá dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom.

Po citácii ustanovenia § 223 ods. 1 CSP poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/198/2014 zo dňa 28. 11. 2014, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoP/47/2018 zo dňa 19. 09. 2018 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/123/2020 zo dňa 02. 12. 2020. Podotkol, že nemal žiadnu možnosť sa v konaní brániť, nemal možnosť si zvoliť právneho zástupcu, vyjadrovať sa, vypovedať, pričom bolo zásadne zasiahnuté do jeho práva na rodinný život a to pozbavením rodičovských práv k maloletým deťom tým, že prvoinštančný súd mu neurčil žiadny styk s maloletými deťmi a len matke dal oprávnenie maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Prvoinštančný súd konal aj v rozpore so zákonom, keď určil zročné výživné, čo pri konaní o rozvod manželstva nie je možné, keďže ide o úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode, čiže pro futuro, nie je v tomto konaní možné priznať zročné výživné odo dňa podania návrhu, ako je to možné v konaní o úpravu rodičovských práva povinností na čas do rozvodu. Dodal, že sa zdržiava a býva na adrese: S. O. Y., Y., S., D R. a nie na adrese: X F. D. E., D. J., O. T. O., E., S., W. XXX SH.

Konštatoval, že súd prvej inštancie mu bez akéhokoľvek odôvodnenia odňal právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach. Súd prvej inštancie v odôvodnení k tejto časti výroku uviedol iba jednu vetu bez toho, aby skúmal skutočný stav vecí. Dal do pozornosti, že súd musí vychádzať z toho, že má v občianskom súdnom konaní poskytovať materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv oprávnených záujmov účastníkov. Právo na spravodlivý proces v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky i judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyžaduje, aby rozhodnutie všeobecného súdu bolo odôvodnené a presvedčivé. Tým, že súd prvej inštancie riadne neodôvodnil rozhodnutie, odňal mu právo konať pred súdom a porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces, čo zakladá dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom. Okrem toho v odôvodnení napadnutého rozsudku absentuje právne posúdenie vecí, t. j. odkaz na ustanovenia CSP a CMP, Zákona o rodine alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov, podľa ktorých okresný súd rozhodol. Mal za to, že predmetným výrokom súdu prvej inštancie bol pozbavený svojich rodičovských práva to práva zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok. Uvedeným výrokom bolo dané matke výlučné právo zastupovať maloleté deti, čiže rozhodovať o bežných veciach a toto mu bolo odňaté. Odôvodnenie napadnutého rozsudku k tejto výrokovej časti nie je dostačujúce a nezodpovedá reálnym následkom, ktoré predmetný výrok so sebou nesie. Rovnako aj on má právo zastupovať maloleté deti. Pokiaľ sa prvoinštančný súd poukázal na ustanovenie § 24 ods. 1 Zákona rodine, mal za to, že z tohto ustanovenia nevyplýva, že zastupovanie a správa majetku sa viaže na osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, preto prvoinštančný súd nesprávne aplikoval § 24 ods. 1 Zákona o rodine. On nebol pozbavený rodičovských práv, pričom tieto mu neboli ani obmedzené žiadnym rozhodnutím súdu, preto nemôže súhlasiť s uvedeným výrokom, ktorým došlo k porušeniu jeho rodičovských práv, ktoré mu ako otcovi prináležia a žiadal, aby tieto rodičovské práva prislúchali obom rodičom tak, ako to predpokladá Zákon o rodine. Nepovažoval rozhodnutie súdu prvej inštancie o tom, že maloleté deti má zastupovať a spravovať ich majetok len matka za správne, nakoľko toto právo nie je viazané na zverenie detí do osobnej starostlivosti. Zdôraznil, že z ustálenej judikatúry slovenských súdov vyplýva, že rozhodnutím súdu o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov nedochádza k odňatiu ani obmedzeniu týchto rodičovských práv druhého z rodičov, práva zostávajú zachované a k ich výkonu sú naďalej oprávnení obaja rodičia. Uvedený výrok prvoinštančného súdu by znamenal, že on, ako rodič, ktorý nemá právo zastupovať maloleté dieťa, by nemohol maloletemu dieťaťu ani len kúpiť letenku, či zriadiť poisťku, ísť s ním k lekárovi. Po citácii ust. § 28 ods. 1, 2 Zákona o rodine poukázal na rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 11CoP/265/2019 zo dňa 28. 01. 2020. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie nesprávne vo výrokoch III. a IV. rozsudku určil okamžik, od kedy je povinný prispievať na výživu maloletých detí, keďže výživné na maloleté deti sa určuje iba na čas na po rozvode manželstva a nie ako súd prvej inštancie nesprávne uviedol podaním návrhu na súd. Podaním návrhu na súd je možné určiť výživné v inom konaní a to je konanie o úpravu rodičovských práva povinností na čas do rozvodu. Zároveň okresný súd nesprávne vo výroku IV. rozsudku určil okamih, od kedy je povinný uhradiť zameškané výživné, pretože zročné výživné je zo zákona splatné najskôr dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a nie ako súd prvej inštancie nesprávne určil okamihom doručenia rozsudku. Súd prvej inštancie sa navyše ani v odôvodnení rozsudku vôbec nezaoberal tým, prečo určil takúto zmenu a prečo posunul splatnosť mimo zákonné ustanovenia. Nielenže súd prvej inštancie v konaní o rozvod nemal právo určiť zročné výživné, ale aj nesprávne určil jeho splatnosť, bez uvedenia dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktoré ho k tomu viedli. Zročné výživné je splatné až od právoplatnosti rozsudku, predbežná vykonateľnosť sa vzťahuje len na časť bežného výživného, nie zročného. Po citácii ust. § 24 ods. 1 Zákona o rodine poukázal na rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 1P/134/2020 zo dňa 28. 11. 2014 a rozsudok Okresného súdu Trenčín sp. zn. 14C/134/2011 zo dňa 12. 09. 2019.

Podotkol, že ohľadne výroku o styku chýba relevantné odôvodnenie tohto výroku. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe tvrdení matky, ktorá počas celého konania prezentovala, že všetku starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje iba ona a on sa o maloleté deti nezaujíma a nie je s nimi v žiadnom kontakte, maximálne dvakrát mesačne telefonicky. Mal za to, že aj týmto výrokom súdu prvej inštancie mu bolo odňaté právo na kontakt s maloletými deťmi, ktorý mu matka neumožňuje, pričom on sa o maloleté deti zaujíma. Poukázal na to, že pri odchode matky zo spoločnej domácnosti vo Veľkej Británii bola medzi nimi uzatvorená ústna dohoda o tom, že matka bude cestovať s deťmi 3-krát ročne za ním do UK. K realizácii tejto dohody zo strany matky však nikdy nedošlo. Aktuálne mu matka bráni v akomkoľvek styku s maloletými deťmi, čo však neznamená, že on sa o maloleté deti nezaujíma a nechce sa podieľať na ich výchove. Matke dal súhlas s odchodom na Slovensko, čo na druhej strane bolo podporené tým, že matka mu umožní kontakt s maloletými deťmi nielen na Slovensku, ale sama aktívne maloleté deti prinesie do UK, kde sa maloleté deti narodili a vyrastali. On sa chcel vždy s maloletými deťmi stretávať a chce toto jeho právo uplatňovať. Zdôraznil, že v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa má dieťa právo na starostlivosť oboch rodičov. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru o právach dieťaťa, musia vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada spoločnej zodpovednosti rodičov za výchovu a vývoj dieťaťa s cieľom zabezpečiť ochranu jeho najlepších záujmov. Výkon rodičovských práv a povinností patrí v rovnakej miere obojmu rodičovi. K uvedenému poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7CoP/18/2013 zo dňa 06. 06. 2013 a rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. I. ÚS 422/2016-14 zo dňa 07. 06. 2017.

Zároveň sa domáhal aj kontaktu s maloletými deťmi prostredníctvom aplikácie na prenos obrazu a zvuku, a to každý pondelok, stredu a piatok od 16:00 hod. do 17:00 hod. s tým, že matka je povinná maloletým uvedený kontakt zabezpečiť a umožniť. Uvedený kontakt je dôležitý pre maloleté deti z dôvodu kompenzácie vzájomnej vzdialenosti bydlísk medzi ním a maloletými deťmi, keďže z uvedeného dôvodu sa kontakt nemôže realizovať častejšie. Po citácii z rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 3P/25/2018 zo dňa 12. 02. 2019, rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoP/53/2017 zo dňa 31. 10. 2017 a rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/5/2020 zo dňa 17. 03. 2020 žiadal, aby odvolací súd uložil matke povinnosť ho informovať ohľadom maloletých detí, pretože nemá od matky žiadne informácie o maloletých deťoch, dokonca ani nevie akú škôlku maloletá Q. navštevuje. Matka mu neposkytuje žiadne informácie ani o zdravotnom stave maloletých detí. Matka si nepýta od neho povolenia o závažných rozhodnutiach v živote maloletých. Po citácii ust. § 24 ods. 5 Zákona o rodine poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne pod sp. zn. 5CoP/47/2020 zo dňa 11. 11. 2020.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že zotrváva na všetkých svojich doterajších písomných ako aj ústnych vyjadreniach. Konštatoval, že matka si svoju vyživovaciu povinnosť plní najmä osobnou starostlivosťou o maloleté deti ako aj starostlivosťou o ich spoločnú domácnosť, a to od príchodu na Slovensko. V tomto sú jej nápomocní rodičia. Z vyjadrení matky nevyplývala snaha o zabraňovanie stretávania sa otca s maloletými deťmi a teda bol toho názoru, že v prípade prejavu akéhokoľvek záujmu otca o maloleté deti mu v tom matka brániť nebude. Podľa vyjadrenia matky sa kontakt cez sociálne siete uskutočňoval, kedy boli otcovi zasielané aj fotky maloletých detí.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca a k vyjadreniu kolízneho opatrovníka navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

Rozsudok súdu prvej inštancie považovala v celom rozsahu za správny. Mala za to, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, správne vyhodnotil vykonané dôkazy, dospel k správnym skutkovým zisteniam, správne posúdil vec po právnej stránke a rozhodol vo veci samej v súlade so zákonom.

Otcovi bol návrh riadne doručený, o čom sa v súdnom spise nachádza potvrdenie. Navyše otec splnomocnil advokáta na svoje zastupovanie dňa 11. 01. 2020, ktorému bol návrh spolu s prílohami zaslaný na vyjadrenie dňa 28. 01. 2020. Poukázala na to, že informovala otca, že návrh podala a zároveň mu oznámila aj termín pojednávania, na ktorý sa otec ani jeho právny zástupca nedostavili. I z písomnej komunikácie prostredníctvom sociálnej siete facebook je zrejmé, že otcovi bol doručený návrh.

Bol to práve otec, ktorý sa od začiatku vyhýba súdному konaniu, ako aj povinnosti uhrádzať výživné, nakoľko bol od začiatku informovaný z jej strany o tom, že ona má záujem podať návrh o rozvod a s tým spojený návrh na úpravu práv a povinností k maloletým deťom. Ona sama sa dopytovala otca o uvedenie jeho adresy, na ktorú mu majú byť dokumenty zo súdu zasielané, avšak vždy s negatívnym výsledkom. Jediná adresa, ktorá jej bola známa, bola adresa jeho matky. Nakoľko sa chcela s otcom

rozviesť, mala vedomosť, že na tejto adrese mu bude zásielka doručená, preto mala za to, že zásielky boli otcovi riadne doručené, mal možnosť sa oboznámiť s návrhom, reagovať naň včas, rovnako si počas konania zvolil právneho zástupcu. Bolo vinou otca, že sa včas a riadne k návrhu nevyjadril a nedostavil na vytyčené pojednávania. Na základe uvedeného nedošlo k porušeniu princípu rovnosti ako súčasť práva na spravodlivý súdny proces.

Uviedla, že výrokom súdu prvej inštancie ohľadne zverenia maloletých detí do jej starostlivosti a jej práva zastupovať a spravovať majetok maloletých detí, v žiadnom prípade nedošlo k pozbaveniu rodičovských práv a povinností otca, ako sa mylne domnieva, a to s poukazom na uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25CoP/46/2015 zo dňa 23. 09. 2015 a rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9CoP/56/2015 zo dňa 19. 05. 2016.

Je pravdou, že v konaní o rozvod súd rozhoduje len o úprave práv a povinností na čas po rozvode. Ona však prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní konanom dňa 09. 11. 2020 uviedla, že žiada aj o úhradu zameškaného výživného, teda žiada o výživné pre maloleté deti aj na čas do rozvodu. Takéto vyjadrenie je postačujúce na to, aby jej súd priznal výživné na maloleté deti aj na čas do rozvodu. Od mesiaca február 2019 žije spolu s maloletými deťmi na území Slovenskej republiky. Otec jej žiadnym spôsobom neprispieva na výživu maloletých detí a vyhýba sa tejto povinnosti napriek tomu, že mu je známe číslo jej bankového účtu, na ktoré má možnosť prispieť finančnou čiastkou na maloleté deti. Ona si zo svojich príjmov môže dovoliť nákup len najnutnejších vecí pre maloleté deti, na všetko ostatné jej prispieva jej matka. Navyše otec sa vyhýba súdnemu konaniu a zbytočne ho predlžuje za účelom oddialenia povinnosti uhrádzať výživné, ktoré mieni uhrádzať až odo dňa právoplatnosti rozsudku o rozvode, napriek tomu, že ona požaduje výživné na maloleté deti aj na čas do rozvodu. Ona mala v záujme sa s otcom dohodnúť na rozvode ako aj na úprave rodičovských práva povinností, aby nedochádzalo k zdĺhavým súdnym procesom, otec sa však vždy vyhováral, resp. neodpovedal na jej návrhy na dohodu a z toho dôvodu bola nútená podať návrh na rozvod, z čoho mala obavy, lebo otec jej tvrdil, že budú maloleté deti zverené jemu a že súd sa bude konať v UK, kde budú musieť prísť aj maloleté deti. Navyše nemala finančné prostriedky na advokáta a až následne sa dozvedela o Centre právnej pomoci, kde jej boli poskytnuté právne rady.

Ďalej nesúhlasila so stykom navrhnutým otcom s maloletými deťmi. Otec v komunikácii prostredníctvom sociálnej siete facebook uviedol, že: „kvôli lockdownu nemôže prísť na pojednávanie dňa 09.11. a keby aj prišiel, tak by musel ísť do izolácie...“. Na druhej strane v odvolaní otec poukázal na to, že ona porušila údajnú ústnu dohodu medzi nimi, keď s maloletými deťmi trikrát ročne nevycestovala za otcom do UK. Ona tak neurobila kvôli súčasnej pandemickej situácii, ako aj z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Pokiaľ mal otec záujem navštíviť maloleté deti, mohol tak kedykoľvek urobiť, ona mu v styku s maloletými deťmi nikdy nebránila. Tiež sa s ňou mohol dohodnúť na termíne, zakúpiť im letenky, aby sa mali ako dostať za ním do UK, čo by bolo pre ňu náročné, avšak by to bola ochotná zrealizovať kvôli maloletým deťom. Bola toho názoru, že styk navrhovaný otcom je v súčasnosti nerealizovateľný. Maloletý otca vôbec nepozná a je pre neho cudzím človekom a maloletá s otcom nikdy netrávila čas osamote, navyše sa nevideli viac ako rok a pol. V prvom rade je potrebné, aby si maloleté deti s otcom vytvorili vzťah a až následne je možné, aby bol realizovaný pravidelný styk bez jej prítomnosti. Vzhľadom na vek maloletých detí a ich vzťah k nej, nie je reálne možné uvažovať o styku tak, ako ho otec navrhuje v odvolaní. Ona nebráni otcovi v styku s maloletými deťmi za jej prítomnosti počas akejkoľvek doby, pokiaľ ju otec vopred o svojej návšteve informuje. Z dôvodu zachovania a rozvíjania kontaktu maloletých detí s otcom je ochotná umožniť otcovi maloletých detí pravidelný kontakt prostredníctvom elektronických aplikácií na prenos obrazu a zvuku a to raz týždenne v nedeľu od 16:00 hod. do 17:00 hod. z dôvodu, že maloleté deti otca skoro vôbec nepoznajú, hanbia sa ho a vzhľadom na vek nie sú schopné tak častého a dlhého dialógu s ním. Pokiaľ by sa mala komunikácia realizovať v otcom navrhovaných termínoch, tak by to nebolo možné, nakoľko počas týždňa o 16:00 hod. sa maloletej končí materská škola a teda sa nenachádzajú doma. Navyše v tom čase ona trávi s maloletými deťmi čas v prírode. Rovnako je ochotná informovať otca o maloletých deťoch v anglickom jazyku každé dva týždne s pripojením ich fotografie, a to každú nepárnu nedeľu.

Na záver dodala, že súhlasí s vyjadrením kolízneho opatrovníka k odvolaniu otca.

5. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky a k vyjadreniu kolízneho opatrovníka navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 388 CSP zmenil nasledovne:

„II. Maloleté deti A. A., nar.G.. H.. XXXX a P. W. A. nar. XX. XX. XXXX sa na čas po rozvode zverujú do osobnej starostlivosti matky. Zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok sú oprávnení obaja rodičia.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa A. A., nar. XX. XX. XXXX a na maloleté dieťa P. W. A., nar. XX. XX. XXXX výživným vo výške 100 Eur mesačne na každé dieťa zvlášť, vždy vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky počnúc od právoplatnosti rozsudku.

IV. Výrok IV sa zrušuje.

V. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi nasledovne:

- každý tretí kalendárny týždeň v párnom kalendárnom mesiaci od piatku od 13:00 hod. do nedele do 18:00 hod.

- každý párný rok počas Vianočných sviatkov od 22. 12. 09:00 do 29. 12. 18:00 a každý nepárny rok od 29. 12. 09:00 do 05. 01. nasledujúceho roka do 18:00

- každý kalendárny rok počas letných prázdnin počnúc dňom 05. 07. od 09:00 hod. do 11. 07. do 19:00 hod. a od 01. 08. od 09:00 do 07. 08. do 19:00 hod.

- každý rok počas Veľkej noci od Veľkonočného štvrtka 09:00 do štvrtka nasledujúceho týždňa 18:00.

VI. Matka je povinná informovať otca o maloletých deťoch každú nepárnu nedeľu formou e-mailu a to o zdravotnom stave maloletých, o vzdelávaní, o ich aktivitách a iných podstatných veciach, ktoré sa ich týkajú v anglickom jazyku spolu so zaslaním aktuálnej fotografie maloletých detí. V prípade naliehavej situácie je povinná informovať otca bezodkladu.

VII. Matka je povinná umožniť diaľkový kontakt maloletým deťom s otcom prostredníctvom počítačových aplikácií SKYPE, WHATS APP, na prenos obrazu a zvuku a to každý pondelok a stredu od 17:00 hod. do 17:30 hod. a každú nedeľu od 16:00 do 17:00.“

Alternatívne navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. K trovám konania uviedol, že žiada odvolací súd, aby rozhodol v zmysle ustanovení CMP a to tak, že náhradu trov odvolacieho konania nikomu neprizná.

Poukázal na to, že komunikácia medzi ním a matkou v minulosti bola problematická, žiaľ jeho právny zástupca nepožiadala o odročenie pojednávania, sám sa na vytyčené pojednávanie nedostavil, nedoručil mu písomnosti a neinformoval ho. Uvedené pochybenia právneho zástupcu však nemôžu v konečnom dôsledku zasiahnuť do jeho rodinného života s maloletými deťmi rozsahom ako zasiahli rozsudkom súdu prvej inštancie a súd je povinný skúmať materiálnu pravdu v rámci mimosporových konaní. Avšak bez ohľadu na to, zotrúva na opodstatnenosti svojho odvolania, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie trpí vadami spočívajúcimi v tom, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Pokiaľ matka vo vyjadrení poukázala aj na uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25CoP/46/2015 zo dňa 23. 09. 2015, práve z neho vyplýva opak toho, o čo sa matka v konaní usiluje. Zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov druhý rodič nestráca svoje rodičovské práva a povinnosti a platí stále že obaja rodičia rozhodujú spoločne o podstatných veciach. Práve určením výroku tak, ako matka navrhuje, sa práve v týchto bežných veciach, ktoré sú potrebné pre realizáciu jeho kontaktov s maloletými deťmi, skomplikuje jeho situácia, ak výrok nebude správny, teda že: „Obaja rodičia majú právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok“. Súd prvej inštancie mu bez akéhokoľvek odôvodnenia odňal právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach. Súd prvej inštancie v odôvodnení k tejto časti výroku uviedol iba jednu vetu bez toho, aby skúmal skutočný stav veci. Nijako pritom neodôvodnil, prečo ho pozbavil tejto časti jeho rodičovských práv. Opäť dal do pozornosti, že súd musí vychádzať z toho, že má v občianskom súdnom konaní poskytovať materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Odôvodnenie rozsudku k tejto výrokovej časti nie je dostačujúce a nezodpovedá reálnym následkom, ktoré predmetný výrok so sebou nesie. Ďalej zdôraznil, že otázka zastupovania maloletých detí v bežných veciach je dnes už prekonaná a ustálená tak, že obaja rodičia majú právo zastupovať maloleté dieťa. V minulosti súdy pristupovali k otázke rozhodovania v bežných veciach dieťaťa odlišne, keď právo zastupovať a spravovať majetok dieťaťa v bežných veciach priznávali len tomu rodičovi, ktorý dieťa mal zverenú do osobnej starostlivosti. Táto úprava sa ukázala ako nesprávna a pre druhého rodiča zbytočne obmedzujúca. Znamenala, že rodič, ktorý nemá právo zastupovať dieťa v bežných veciach, nemohol dieťaťu ani len kúpiť letenku, či zriadiť poisťku. Na druhej strane, ak je dieťa väčšinu času v starostlivosti jedného z rodičov, tak je prirodzené, že tento rodič bude o bežných veciach rozhodovať častejšie ako druhý rodič, ktorý tak bude robiť spravidla len v čase, kedy má dieťa v starostlivosti on v rámci styku a práve pre potrebu možnosti realizácie styku je potrebné určiť výrok tak, že „Obaja rodičia majú právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok“. Na podporu právnej argumentácie poukázal tiež na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25CoP/65/2014 zo dňa 03. 12. 2014, ako aj na rozsudok Krajského

súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/133/2020 zo dňa 11. 03. 2021. Bol toho názoru, že v tejto časti výroku prvoinštančný súd postupoval nesprávne keď nad rámec ustanovenia § 38 Zákona o rodine obmedzil jeho výkon rodičovských práv bez odôvodnenia.

Konštatoval, že s matkou sa zhodujú na výške výživného. V odvolaní objasnil prostredníctvom zákonných ustanovení, ako aj pomocou rozhodovacej praxe slovenských súdov, že výživné na maloleté deti sa určuje v predmetnom konaní iba na čas po rozvode manželstva a nie ako súd prvej inštancie nesprávne uviedol podaním návrhu na súd. Okresný súd mal správne určiť začiatok vyživovacej od právoplatnosti rozsudku o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva. Samotné odôvodnenie matky, podľa ktorého vo vyjadrení uviedla, že: „na pojednávaní dňa 09. 11. 2020 uviedla, že žiada aj o úhradu zameškaného výživného, teda žiada o výživné pre maloleté deti aj na čas do rozvodu“ nie je dostačujúce a dokonca ani procesne možné. V prípade, ak matka žiadala výživné na čas do rozvodu, bolo potrebné podať samostatný návrh, a to na úpravu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu. V rozvodovom konaní nie je ani v prípade návrhov navrhovateľa možné určiť zameškané výživné, čiže výživné odo dňa podania návrhu.

Podľa jeho názoru matka nemá záujem ani o SKYPE konverzáciu v rozsahu viac ako jeden-krát týždenne a cestovať za ním odmieta. Matku pozýval do Anglicka niekoľko-krát. Opakovane mal záujem o to, aby matka s maloletými prileteli, pozývali ich nielen on sám, ale aj jeho rodina, ktorí ponúkli zaplatenie všetkých výdavkov, len aby ich on mohol stretnúť. Zdôraznil, že matka zakaždým odmietla priletieť do Anglicka s odôvodnením, že maloleté deti sú príliš malé na to, aby cestovali. Pritom matka bola ochotná cestovať na Slovensko, keď boli maloleté deti ešte mladšie a keď žili v Anglicku. Ďalej uviedol, že hovoril s matkou o tom, že príde na Slovensko so svojou novou partnerkou. Matka však na uvedené reagovala negatívne a odpovedala mu, že ak ju „neprivedie,“ nedovolí mu vidieť maloleté deti. Komunikovali o tom prostredníctvom videohovoru na facebooku. Matka však na druhej strane umožňuje maloletým deťom tráviť čas so svojim partnerom a tiež zostať u neho, pritom ho pozná oveľa kratšie, ako sú spolu on a jeho partnerka. Jeho partnerka napísala vyhlásenie aj o tom, ako sa on stará aj o jej deti, o ktoré sa stará bežne. Jedná sa o skutočnosti, ktoré svedčia o jeho schopnostiach byť dobrým a starostlivým otcom. On sa bez problémov zvládne postarať o svoje vlastné deti počas kontaktu s ním. Bol toho názoru, že matka bráni zdravému vývoju vzťahu maloletých detí s ním. Aj z jej vyjadrenia je zrejmé, že jej postoj k nemu je viac negatívny a brániaci ako pozitívny a podporujúci. Všetko, čo chce, je stráviť s maloletými deťmi čas, byť s nimi, smiať sa s nimi, pozorovať ich pri ich hre, ukazovať im jeho spôsob života, ako on rieši jednotlivé situácie v živote, aké má on životné hodnoty. Práve zážitky z detstva sú najdlhšie trvajúce spoločné zážitky, na ktoré sa spomína dlho do staroby. Ale toto mu bolo odmietané. Pre neho je náročné zariadiť čas tak, aby mohol pravidelne cestovať a maloleté deti vyzdvihovať na Slovensku (dohoda pri odchode matky z Anglicka a trvalom presťahovaní na Slovenskú republiku bola, že matka bude maloleté deti vozit' do Anglicka), avšak napriek tomu by si vedel zariadiť veci tak, aby mohol vidieť maloleté deti, tak, ako to navrhuje v odvolaní. Rád by rozvíjal vzťah s maloletými deťmi a na to by mal najlepšiu šancu, keď by najmä počas prázdnin priviedol maloleté deti do Veľkej Británie na súvislých pár dní, resp. týždňov. On má vzťah s maloletými deťmi vybudovaný, nie je pravdou, že by nemal, bol pravidelnou súčasťou ich života od ich narodenia. Ďalej uviedol, že je ochotný s matkou pokojne aj uzavrieť zmluvu, ktorá bude obsahovať vyhlásenie, že on urobí všetko potrebné na cestovanie a zaplatí všetky výdavky, aby matka s tým nemusela mať žiadne náklady. Tak isto rodinní príslušníci z jeho strany nemôžu cestovať na Slovensko, maloleté deti majú právo cestovať do Anglicka, kde sa narodili, rástli a žili, kde sa nachádza rodina z jeho strany. Maloleté deti majú nielen právo ale aj prirodzenú potrebu spoznať aj jeho kultúru, tradície a zvyky. Ďalej namietal, že za maloletými deťmi cestoval iba jeden raz. V roku 2019 letel na Slovensko trikrát - v marci, v auguste a v decembri, z toho raz so svojou 87-ročnou starou mamou, ktorá chcela vidieť maloleté deti. Dodal, že keď prišiel na Slovensko, trávil od rána až do večera čas s maloletými deťmi, aj keď musel ísť ku matkinej matke do bytu, aby s nimi trávil čas, pretože matka maloleté deti nechcela vziať maloleté deti von, pričom trávil u nich čas aspoň 7-8 hodín každý deň. On tiež pomáhal ukladať maloleté deti do postele, takže vie, aké majú zvyklosti.

Ďalej súhlasil s návrhom matky, a to aby ho informovala pravidelne každú nepárnu nedeľu o maloletých deťoch, žiadal však, aby uvedenú povinnosť zahrnul súd do výroku a taktiež žiadal, aby dostal okamžitú informáciu o naliehavých prípadoch a situáciách. Ako už uviedol v odvolaní, on nemá od matky žiadne informácie o maloletých deťoch, ani nevie akú škôlku maloletá navštevuje. Matka mu neposkytuje žiadne informácie ani o zdravotnom stave maloletých detí. Nepýta si od neho povolenia o závažných rozhodnutiach v živote maloletých detí.

Matka je ťažko dostupná po telefóne, keď jej on volá alebo jeho rodičia, mnohokrát vôbec opakovane nedvihne, keď sa jej snaží dovolať. On potom dostáva správy o tom, že matka bola príliš zaneprázdnená a zajtra zavolá, ale v skutočnosti sa ozve až o pár dní alebo dokonca týždňov. Ďalej uviedol, že sa o

rodinu staral a aj to je súčasťou rodinného života a matka by mu mala kompenzovať čas, ktorý nemohol stráviť s maloletými deťmi aspoň tým, že mu umožní diaľkovú komunikáciu s maloletými deťmi a bude ochotná prísť do Anglicka s maloletými deťmi, keď jej ponúka úplnú úhradu nákladov. On na potrebu určenia pravidelnej diaľkovej komunikácie s maloletými deťmi trikrát do týždňa trvá, pretože je to nielen v jeho záujme ale najmä v záujme maloletých detí. Matka si protirečí tým, že na jednej strane argumentuje tým, že ho deti nepoznajú, avšak na druhej strane mu už nedovolí častejší diaľkový kontakt, počas ktorého práve majú možnosť sa navzájom počuť a vidieť a tak spoznávať bez ohľadu na vzájomnú fyzickú vzdialenosť. Práve tento kontakt je kľúčový pri zachovaní vzťahu medzi ním a maloletými deťmi a nie je možné, aby on ustúpil z požiadavky na jeho častotť. On si vie predstaviť, že počas týždňa bude diaľkový kontakt v rozsahu pol hodiny, čiže kratší, avšak jeho častotť je kľúčová pre pevný rozvoj vzájomného rodinného vzťahu.

K vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že kolízny opatrovník iba stručne skonštatoval, že kontakt cez sociálne siete sa uskutočňoval, avšak nespomenul nič o frekvencii či trvaní kontaktu. Mal za to, že tento kontakt jednoznačne nebol v miere potrebnej v záujme maloletých detí.

6. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil a uložil otcovi zaplatiť jej náhradu trov odvolacieho konania.

Poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 26/05 zo dňa 06. 07. 2006 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 345/2015 zo dňa 30. 06. 2015. Ďalej poukázala aj na viacero rozhodnutí, v ktorých je uvedená formulácia, že súd zveruje maloleté deti na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/215/2020, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/92/2018, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoP/26/2015).

Vzhľadom na uvedené zastávala názor, že druhý výrok odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie je správny. Ďalej uviedla, že v odbornej literatúre s názvom „Judikatúra vo veciach úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom“ sa uvádza, že je postačujúce vyjadrenie matky o tom, že požaduje výživné na maloleté deti aj na čas pred rozvodom v konaní o rozvode. Ona tak urobila prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 09. 11. 2020 s tým, že žiadala aj o úhradu zameškaného výživného, teda žiadala o výživné pre maloleté deti aj na čas do rozvodu. Mala preto za to, že takéto vyjadrenie je postačujúce na to, aby jej súd priznal výživné na maloleté deti aj na čas do rozvodu.

Odmietla cestovať do Anglicka z dôvodu pandémie, ako aj pre nedostatok finančných prostriedkov, pretože otec jej neprispieva výživným na maloleté deti. Bola nútená odísť z Anglicka z dôvodu, že ich nemal kto živiť, nemohla si nájsť prácu, nakoľko sa starala o maloleté deti a otec sa finančne nepodieľal na ich výžive. Spolu s maloletými deťmi naďalej žije u svojej matky a poberá len príspevky, ktoré nie sú postačujúce ani na úhradu ich bežných potrieb. Je ochotná vycestovať s maloletými deťmi za otcom a jeho rodinou do Anglicka, pokiaľ bude tento hradiť všetky náklady s tým spojené. Zároveň otcovi nebráni, aby vycestoval na Slovensko za maloletými deťmi a stretol sa s nimi za jej prítomnosti. Poukázala na to, že nemá žiadneho priateľa, jedná sa len o kamaráta, ktorý je Angličan a má deti v rovnakom veku ako sú maloleté deti a z uvedeného dôvodu sa spolu stretávajú. Nemá záujem, aby sa maloleté deti stretli s priateľkou otca, nakoľko bude zložitá nadviazať vzťah otca s maloletými deťmi a nebolo by vhodné, aby museli nadväzovať vzťah s ďalšou im neznámou osobou. Jej snahou je, aby maloleté deti udržiavali kontakt s otcom. Dňa 28. 01. prostredníctvom správ otcovi uviedla, že pokiaľ chce s deťmi hovoriť, tak nech zavolá, ona ho nezastavuje a pokiaľ chce niečo o nich vedieť, tak nech sa opýta a ona odpovie. Zároveň keď ju otec požiadala, aby sa skontaktovali prostredníctvom videochatu, vždy mu to umožnila. Medzi ňou a otcom tiež prebehla konzultácia ohľadom výživného, ona zaslala svoj účet, avšak žiadne finančné prostriedky jej neboli poukázané na účet s odôvodnením otca, že by ich minula na seba. Takéto tvrdenia sa nezakladajú na pravde, preto sa jej otec ospravedlnil a uviedol, že jej bude zasielať na účet peniaze, čo sa do dnešného dňa nestalo. Ona je v kontakte so starou matkou otca. Ďalej uviedla, že nesúhlasí s navrhovaným stykom otca s maloletými deťmi. Maloleté deti nemajú s otcom vytvorený skoro žiadny vzťah a tiež nie je reálne, aby sa styk uskutočňoval každý tretí kalendárny týždeň v párnom kalendárnom mesiaci od piatku od 13:00 do nedele do 18:00. Maloleté deti sú v materskej škole do 16:00 hod.. Otec maloletých detí neprispieva na ich výživu, a preto nie je reálne, aby uhrádzal náklady spojené s cestovaním jeho, resp. maloletých detí. Taktiež nie je zrejmé, kde sa má styk realizovať. Bola toho názoru, že akýkoľvek styk sa musí realizovať za jej prítomnosti. Nesúhlasila so stykom maloletých detí počas Vianoc a Veľkej noci, ako to navrhol otec. Je však ochotná umožniť styk otca s maloletými

deťmi počas Vianoc a Veľkej noci na území Slovenskej republiky, pokiaľ si otec zabezpečí ubytovanie a bude hradíť všetky náklady s tým spojené. Ona súhlasí so stykom počas letných prázdnin v rozsahu jeden týždeň v Anglicku za jej prítomnosti s tým, že otec bude uhrádzať všetky náklady s tým spojené. Alternatívne navrhla styk na území Slovenskej republiky za jej prítomnosti s tým, že otec bude hradíť všetky náklady s tým spojené. Ona nevyklučuje v budúcnosti rozšírenie styku otca s maloletými deťmi, v prvom rade si však s ním maloleté deti musia vybudovať vzťah, nakoľko v súčasnej dobe je otec pre maloleté deti cudzím človekom. Maloletý otca vôbec nepozná a maloletá nie je na otca vôbec zvyknutá. Z uvedeného dôvodu navrhla styk neupraviť a bude sa realizovať na základe vzájomnej dohody rodičov. Ona je ochotná informovať otca každú nepáru nedeľu formou emailu o maloletých deťoch v rozsahu, v akom navrhuje otec. Diaľkový kontakt navrhuje v stredu od 19:00 do 19:30 hod. a v nedeľu od 16:00 do 17:00. Počas pracovného týždňa majú maloleté deti viacero aktivít a z uvedeného dôvodu nie je možný diaľkový kontakt viac ako raz do týždňa.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch (II., III., IV., V. výroky) a v závislých výrokoch o trovách konania (VI., VII. výroky) podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

8. Odvolací súd zdôrazňuje, že primárnou povinnosťou súdu v civilnom mimosporovom konaní je postupovať tak, aby bola zaistená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR je požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, lebo len vecne správne (zákonu celkom zodpovedajúce) rozhodnutie a náležite, t.j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce preň z Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah povinnosti rozhodnutie riadne odôvodniť sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle všetkých okolností každej veci.

9. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

10. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

11. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

12. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

13. Ústavný súd Slovenskej republiky sa opakovane vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (viď napr. nález III. ÚS 119/03-30). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia,

ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

14. Jednou z esenciálnych náležitostí rozsudku je jeho odôvodnenie v písomnom vyhotovení. Civilný sporový poriadok stanovuje minimálne kritériá pre odôvodnenie rozsudku v ustanovení § 220 ods. 2 a s prihliadnutím na ustanovenie § 2 ods. 1, § 34 prvá veta CMP súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, ako sa vo veci vyjadril druhý účastník. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

15. Písomné vyhotovenie rozsudku musí okrem iných náležitostí obsahovať i súdom ustálený záver o skutkovom stave veci. Takýto záver musí vychádzať z čiastkových, ale pre rozhodnutie vo veci samej významných skutkových zistení. Jednotlivé preukázané skutočnosti (skutkové zistenia) je potrebné premietnuť do záveru o skutkovom stave veci (do tzv. skutkovej vety), ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav veci (§ 215 ods. 1 CSP) a ktorý je východiskom pre právne posúdenie veci. Pre záver o skutkovom stave veci je rozhodujúce vyhodnotenie dôkazov z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, vierohodnosti a pravdivosti.

16. Ďalej z odôvodnenia rozhodnutia súdu musí vyplývať i vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a na druhej strane právnymi závermi na strane druhej. Požiadavka preskúmateľnosti právneho posúdenia veci pritom nie je splnená za situácie, keď odôvodnenie rozsudku obsahuje iba odkaz, príp. výpočet právnych predpisov, ktoré súd na zistený skutkový stav použil. V dôvodoch rozhodnutia je totiž nevyhnutné uviesť právne aplikačné úvahy, ktoré viedli súd k podriadeniu skutkových okolností pod príslušnú právnu normu. V záujme preskúmateľnosti odôvodnenia právneho posúdenia veci je rovnako potrebné, aby súd v odôvodnení rozsudku presvedčivými argumentmi vyvrátil právne nesprávne námietky účastníkov.

17. Primárnou povinnosťou súdu je postupovať tak, aby bola zaistená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov a na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, pokiaľ nemá o ich pravdivosti dôvodné a závažné pochybnosti. Bez zistenia právne rozhodných skutočností nie je možné pristúpiť k procesu vyhľadávania právnej normy, resp. k jej interpretácii a následnej aplikácii na zistený skutkový stav.

18. Dokazovanie musí byť v súlade nielen s procesnými normami upravujúcimi mechanizmus zisťovania právne rozhodných skutočností, ale aj s právom účastníka na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

19. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodne tak, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu však predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie uvedené atribúty nespĺňa.

21. V súvislosti s odvolacími námietkami otca odvolací súd skúmal, či bolo porušené právo otca na právo na spravodlivý proces z dôvodu nedoručenia návrhu na začatie konania a predvolania na pojednávanie konaného 09. 11. 2020, na ktorom súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej.

22. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že otcovi bol prostredníctvom prijímajúceho orgánu The High Court - Queens Bench, Senior Courts of England and Wales, Foreign Process Section, Room E16, Royal Courts of Justice Strand, London WC2A 2LL (ďalej aj „prijímajúci orgán“), doručený návrh na začatie konania dňa 13. 03. 2020 (č.l. 107 spisu), predvolanie na pojednávanie konané dňa 09. 11. 2020 doručené dňa 23. 10. 2020 (č.l. 203 spisu) a rozsudok súdu prvej inštancie doručený dňa 15. 02.

2021 (č.l. 272 spisu), a to v súlade s právnym poriadkom prijímajúceho členského štátu, čo vyplýva z Osvedčení o doručení zo dňa 20. 03. 2020, zo dňa 18. 11. 2020 a zo dňa 09. 04. 2021 vyhotovených prijímajúcim orgánom v súlade s čl. 10 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000, pričom v Osvedčeniach o doručení prijímajúci orgán deklaroval, že písomnosti odovzdal osobne otcovi podľa právneho poriadku prijímajúceho členského štátu.

23. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie uviedol v odôvodnení rozsudku nesprávne dátumy doručenia súdnych písomností otcovi a to návrhu na začatie konania „032. 09. 2020,“ ktorý bol otcovi doručený dňa 13. 03. 2020 a predvolania na pojednávanie konané dňa 09. 11. 2020 „02. 09. 2020,“ ktoré bolo otcovi doručené dňa 23. 10. 2020.

24. Odvolací súd poukazuje na to, že v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka, za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom, pretože ustanovenie § 183 CSP umožňuje súdu konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov konania.

25. Pokiaľ okresný súd vec na pojednávaní dňa 09. 11. 2020 prejednal vec, neodňal tým otcovi možnosť konať pred súdom, nakoľko sa tejto možnosti sám zbavil tým, že sa na pojednávanie nedostavil, hoci bol na pojednávanie včas predvolaný (viac ako 5 dní pred termínom pojednávania) podľa ustanovenia § 33 ods. 2 CMP, pričom otec nepožiadaval z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania, a preto otec si sám zmaril možnosť zrealizovať na pojednávaní svoje procesné oprávnenia. Otcovi bol taktiež pred pojednávaním (dňa 13. 03. 2020) doručený návrh na začatie konania, ku ktorému mal možnosť otec sa vyjadriť a zároveň otcovi bolo doručené i poučenie o procesných právach a povinnostiach účastníkov konania.

26. Z obsahu spisu ale vyplýva, že súd prvej inštancie pre rozhodnutie o úprave pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode nemal zistené náležitým spôsobom všetky relevantné skutkové zistenia, preto mal pojednávanie dňa 09. 11. 2020 odročiť a nie rozhodnúť vo veci samej.

27. Odvolací súd súhlasí s názorom otca, že z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu nie je možné zistiť, z akého dôvodu matka, ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti na čas po rozvode, má oprávnenie zastupovať a spravovať majetok maloletých detí. Podľa názoru odvolacieho súdu všeobecné odôvodnenie rozsudku týkajúce sa rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadne zastupovania a spravovania majetku maloletých detí na čas po rozvode, a to: „Súd teda s prihliadnutím na doterajšiu starostlivosť matky o maloleté deti, na vytvorené citové väzby medzi matkou a maloletými deťmi zveril tieto do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloleté deti zastupovať, spravovať ich majetok v bežných veciach, nakoľko má za to, že je to plne v záujme maloletých detí,“ nespĺňa atribúty riadneho odôvodnenia rozsudku.

28. Odvolací súd zistil, že matka sa návrhom na začatie konania domáhala okrem rozvodu aj úpravy pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

29. Matka sa návrhom na začatie konania domáhala: „maloletá A. A., nar. P..XX.. XXXX, a maloletý P. W. A., nar. XX. XX. XXXX, sa na čas po rozvode zverujú do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Druhý účastník je povinný počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva prispievať na maloletú A. A., nar. W.. W.. X, výživné v sume 100,- Eur mesačne a na maloletého P. W. A., nar. XX. XX. XXXX výživné v sume 100,- Eur mesačne, pričom výživné je splatné k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet vedený v Slovenskej sporiteľni, a.s., IBAN: SK XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX. Súd neupravuje styk otca s maloletými deťmi. Styk sa bude realizovať za prítomnosti matky.“ (č.l.1a - 4 spisu)

30. Podľa ustanovenia § 100 CMP s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

31. S konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode. Ide o procesný inštitút spojenia vecí, ku ktorému dochádza ex lege bez

potreby ďalšieho rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené je súd povinný v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, vždy upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, pričom vychádza najmä z ustanovení § 24 a § 25 Zákona o rodine.

32. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, keď pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine) ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine). Schopnosti a možnosti rodičov súd zohľadňuje podľa všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti ich uplatnenia a podobne. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov sa o maloleté dieťa osobne stará. Je nesporné, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, preto súd neberie do úvahy jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Výživou dieťaťa sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj i potrieb, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj.

33. Vzhľadom na to, že matka sa v konaní o rozvod manželstva domáhala úpravy pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode, pričom ex lege vyplýva, že s konaním o rozvod manželstva je spojené jedine konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode, súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výživnom v rozpore s ustanovením § 100 CMP a bez akéhokoľvek odôvodnenia rozhodol o výživnom na maloleté deti spätne, a to od podania návrhu na súd prvej inštancie a zároveň uložil otcovi povinnosť zaplatiť zročné výživné za obdobie od 15. 10. 2019 do októbra 2020 v celkovej sume 2.509,48 Eur, a to do 10 dní od doručenia rozsudku, pričom z rozsudku súdu prvej inštancie nie je možné ani vyvodiť, ktorého maloletého dieťaťa sa zročné výživné týka a akým spôsobom súd prvej inštancie ustálil výšku zročného výživného (výpočet zročného výživného). Zároveň odvolací súd podotýka, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie neboli splnené podmienky pre určenie zročného výživného, keďže výživné na čas po rozvode záviselo od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva (I. výrok), avšak tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie v čase vyhlásenia rozsudku ešte nenadobudol právoplatnosť.

34. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že podľa ustanovenia § 28 ods. 1, 2 CMP navrhovateľ môže počas konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh doručí súd ostatným účastníkom do vlastných rúk, ak neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene. Zmenu návrhu súd nepripustí, ak by výsledky konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Po vydaní uznesenia, ktorým súd zmenu návrhu nepripustil, pokračuje v konaní o pôvodnom návrhu.

35. Z obsahu spisu (a to ani zo Zápisnice o pojednávaní zo dňa 09. 11. 2020) nevyplýva, že by matka zmenila návrh na začatie konania, ani že by zmenený návrh bol doručený otcovi a zároveň, že by súd prvej inštancie uznesením rozhodol o pripustení, resp. nepripustení zmeny návrhu. Odvolací súd zdôrazňuje, že konanie o rozvod manželstva a o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode začína len na základe návrhu jedného z manželov (§ 93 CMP) .

36. Z rozsudku súdu prvej inštancie (ani z obsahu spisu) nie je možné zistiť, u akých zamestnávateľov bol otec v období rozhodnom pre určenie výživného zamestnaný (jeden rok pred podaním návrhu na začatie konania), aký druh práce vykonával, pričom súd prvej inštancie nezistil adekvátnym spôsobom priemerný čistý príjem otca (vychádzajúc z obdobia rozhodného pre určenie výživného).

37. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie ďalej absentuje zistenie komplexných majetkových podmienok u matky a otca (napr. vlastníctvo nehnuteľností, hnutel'ných vecí), špecifikácia výdavkov na maloleté deti, hoci tieto okolnosti sú právne relevantné pre určenie výšky výživného a je potrebné ich preukázať náležitým, objektívnym spôsobom.

38. Zároveň odvolací súd konštatuje, že skúmanie komplexných majetkových pomerov účastníkov je z hľadiska rozhodovania súdu zásadnou okolnosťou, a teda je potrebné túto zásadnú skutočnosť preukázať náležitým, objektívnym spôsobom. Odvolací súd zdôrazňuje, že prvoinštančný súd bol povinný v zmysle ustanovenia § 36 CMP vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci (napr. výsluch otca, vyžiadať potvrdenia o príjme od jednotlivých zamestnávateľov otca v rozhodnom období), pretože tieto

dôkazy boli potrebné na zistenie skutočného stavu vecí, pričom pre určenie výživného na maloleté deti nebolo postačujúce, že súd prvej inštancie pri skúmaní majetkových pomerov otca vychádzal jedine z výpovede matky na pojednávaní dňa 09. 11. 2020, ktorá uviedla, že otec pracuje v SBS-ke vo výchovnom zariadení pre maloletých a jeho príjem jej nie je známy.

39. Keďže súd prvej inštancie týmto spôsobom nepostupoval, je možné konštatovať, že nedostatočne zistil skutočný stav potrebný pre objektívne a správne rozhodnutie vo veci.

40. Z výroku rozsudku súdu prvej inštancie ďalej vyplýva, že súd prvej inštancie síce neupravil styk otca s maloletými deťmi, avšak obmedzil právo otca ohľadne styku sa maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi výlučne za prítomnosti matky s tým, že v rozsudku súdu prvej inštancie absentuje odôvodnenie výroku ohľadne styku otca s maloletými deťmi (V. výrok), preto rozhodnutie súdu prvej inštancie je aj v tejto časti nepreskúmateľné.

41. Podľa názoru odvolacieho súdu jedine primerané odôvodnené súdne rozhodnutie umožní účastníkom konania oboznámiť sa so samotným výsledkom rozhodnutia, ale tiež pochopiť dôvody, na ktorých bolo založené, a zároveň len rozhodnutie spĺňajúce uvedené podmienky je preskúmateľné v inštančnom postupe, preto rozsudok, ktorý neobsahuje základné atribúty, je možné považovať za závažný zásah konajúceho súdu do práva účastníka na súdnu ochranu, pričom daný zásah v tejto fáze konania (odvolacieho konania) je možné odstrániť len zrušením napadnutého rozsudku pre jeho nepreskúmateľnosť.

42. Z uvedených dôvodov preto odvolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch (II., III., IV., V. výroky) a v závislých výrokoch o trovách konania (VI., VII. výroky) podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec mu v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

43. Preto úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní opätovne rozhodnúť o úprave pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode, t.j. odo dňa právoplatnosti výroku o rozvode manželstva matky a otca, a to o zverení maloletých detí tomu-ktorému rodičovi a o oprávnení zastupovať maloleté deti v bežných záležitostiach a spravovať ich majetok; o výživnom na maloleté deti po zistení výšky mesačných nákladov na maloleté deti v súvislosti s aktuálnymi potrebami maloletých detí, po zistení majetkových pomerov a zárobkových schopností a možností rodičov (subjektívnych a objektívnych podmienok) v rozhodnom období pre určenie výživného vrátane aktuálnych majetkových pomerov a zárobkových schopností a možností rodičov, po zistení ich životnej úrovne, počtu iných vyživovacích povinností a ich výšky, rozsahu plnenia vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o maloleté deti a starostlivosťou o domácnosť, ktorej sú maloleté deti členmi. Následne súd prvej inštancie rozhodne zročnom výživnom na čas po rozvode s tým, že špecifikuje výpočet zročného výživného, počet mesiacov, počas ktorých bol otec v omeškaní s platením výživného, pričom prihliadne na otcom zaplatené výživné, a to na každé maloleté dieťa zvlášť s tým, že určí lehotu na plnenie v súlade s ustanovením § 232 ods. 3, 4 CSP.

Keďže z odvolania otca vyplynulo, že otec navrhuje rozhodnúť o úprave styku s maloletými deťmi, pričom prvoinštančný súd v tomto smere nevykonal dostatočné dokazovanie na zistenie rozhodujúcich faktorov na strane maloletých detí, ktorými sú vek maloletých detí, režim maloletých detí, ich vývinové možnosti a potreby, zdravotný stav maloletých detí, citové väzby k otcovi, k matke, vzdialenosť bydliska otca od bydliska maloletých detí, hradenie nákladov v súvislosti s realizáciou styku, miesto styku, (ne)existencia podmienok pre prítomnosť matky pri realizácii styku otca s maloletými deťmi a na strane oprávneného rodiča (otca) mieru starostlivosti oprávneného rodiča o maloleté deti, záujem oprávneného rodiča a predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti oprávneného rodiča počas realizácie styku s maloletými deťmi, preto súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania (a to eventuálne i znaleckého dokazovania) upraví styk oprávneného rodiča s maloletými deťmi, a to v najlepšom záujme maloletých detí.

Zároveň súd prvej inštancie rozhodne o práve otca na pravidelné informovanie sa o maloletých deťoch podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, keďže je povinnosťou rodiča, ktorému maloleté dieťa bolo zverené, pravidelne informovať druhého rodiča o maloletom dieťati. Odvolací súd podotýka, že súd môže uložiť rodičovi povinnosť, aby v určených pravidelných lehotách podával druhému rodičovi informácie ohľadne maloletého dieťaťa (napr. o zdravotnom stave a iných závažných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa). Forma, ktorou je rodič povinný poskytovať uvedené informácie, nie je zákonom ustanovená. Môže to byť ústne, písomne, telefonicky, alebo v elektronickej podobe a pod.

Taktiež súd prvej inštancie rozhodne o povinnosti matke umožniť kontakt maloletým deťom s otcom prostredníctvom špecifikovaných aplikácií na prenos obrazu a zvuku s uvedením intervalu a rozsahu tohto kontaktu.

44. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

45. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

46. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie (I. výrok) zostal nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

47. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).